

MA Sem.-3 Examination
505 EA & EB
Sanskrit
May 2022

Time : 2-00 Hours]

[Max. Marks : 50

- સૂચના: (૧) વિભાગ એકમાં દરેક પ્રશ્ન સમાન ગુણ ધરાવે છે.
(1) All Question in Section 1 carry equal marks.
(૨) વિભાગ એકમાંથી કોઈ પણ ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ લખો.
(2) Write the answer to any three questions from section 1,
(૩) વિભાગ બેમાં પ્રશ્ન 8 ફરજિયાત છે.
(3) Question 8 in Section 2 is Compulsory.

વિભાગ ; 1 / Section 1

1. વિષ્ણુપુરાણને આધારે 'સમુદ્રમંથન કથા'ને સવિસ્તર ચર્ચો. (14)
2. વિષ્ણુપુરાણમાં વર્ણિત 'ત્રિશંકુકથા'નું મહત્ત્વ દર્શાવો. (14)
3. વિષ્ણુપુરાણના ચતુર્થ અંશનું વિષયવસ્તુ ચર્ચો. (14)
4. વિષ્ણુપુરાણ અને ભાગવતપુરાણમાં નિર્દિષ્ટ કૃષ્ણની બાળકથાઓની તુલના કરો. (14)
5. 'પુરાણં પञ्च लक्षणम्' આ વિધાન વિષ્ણુપુરાણના સંદર્ભમાં ચર્ચો. (14)
6. વિષ્ણુપુરાણને આધારે 'અચાતિચરિત' પર વિસ્તૃત નોંધ લખો. (14)
7. વિષ્ણુપુરાણને આધારે પૃથુચરિત અને તેના રાજ્યાભિષેકનું વર્ણન કરો. (14)

P.T.O.

8. નીચેનામાંથી ગમે તે આઠ પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.

(8)

1. વિષ્ણુપુરાણના વક્તા કોણ છે ?
2. વિષ્ણુપુરાણમાં કુલ કેટલાં અંશ આવેલા છે ?
3. સા વિદ્યા યા વિમુક્તયે - વિષ્ણુપુરાણમાં આ કોની ઉક્તિ છે ?
4. પૃથ્વી પર કેટલાં દ્વીપો છે ?
5. સમુદ્રમંથન કરતાં સૌથી પહેલાં કોની ઉત્પત્તિ થઈ ?
6. યન્દ્ર અને તારાથી ઉત્પન્ન થયેલાં પુત્રનું નામ શું હતું ?
7. શ્રીકૃષ્ણએ કયા વંશમાં આવતાર લીધો હતો ?
8. સત્રાજિતને વરદાનમાં સ્થમન્તકમણિ કોણે આપ્યો હતો ?
9. ધેનકાસુરનો વધ કોણે કર્યો હતો ?
10. કઈ રમતમાં હારેલો બાળક વિજેતા બાળકને પીઠ પર બેસાડીને લાવે છે ?

202

E 318 - 3

November - 2021

M.A. SEM - III

EB-505 : SANSKRIT

सिद्धान्तकौमुदी - व्याकरणशास्त्र

Time : 2 Hour]

[Max. Marks : 50

सूचना - (1) विभाग 1 ना अधा ङ प्रश्नोना गुण समान छे.

Instructions: All Question in Section-1 carry equal marks.

(2) विभाग 1 मांथी कोर्छ पाणु त्राणु प्रश्नना ङवाअ वण्णो.

Attempt any three questions in section-1.

(3) विभाग- 2 मां प्रश्न 9 इरञ्ज्यात छे.

Question 9 in Section - 2 is Compulsory.

विभाग 1

- प्रश्न - 1 नीयेनां सूत्रोने सोदाहरण समजावो. 14
1. तान्येकवचनद्विवचनबहुवचनान्येकशः ।
 2. कर्तरि शप् ।
- प्रश्न - 2 नीयेनां सूत्रोने सोदाहरण समजावो. 14
1. वर्तमाने लट् ।
 2. लः कर्मणि च भावे चाकर्मकेभ्यः ।
- प्रश्न - 3 नीयेनामांथी गमे ते वे सूत्रोने सोदाहरण समजावो. 14
1. आमेतः ।
 2. तिङ्शित् सार्वधातुकम् ।
 3. बहुषु बहुवचनम् ।
 4. तस्थस्थमिपां तान्तन्तामः ।
- प्रश्न - 4. व्याकरण शब्दनो अर्थ समजावी व्याकरणशास्त्रपरंपराना प्रमुअ आचार्यो अने तेमनां
अमूल्य योगदान विशे चर्चा करो. 14
- प्रश्न - 5. नीयेना प्रयोगोमांथी गमे वे पढोनी रुपसिद्धिनी प्रक्रिया समजावो 14
1. भवति ।
 2. बभूव ।
 3. एधते ।
 4. एधिता ।

P.T.O.

૬૩૧૪ - ૨

પ્રશ્ન - 6 'કસ્તર્હિ શબ્દઃ' દ્વારા શબ્દનું સ્વરૂપ જણાવી 'લઘુ' નામના પ્રયોજન વિશે ચર્ચા કરો. 14

પ્રશ્ન - 7 તિડન્તપદની રૂપસિદ્ધિની પ્રક્રિયાને ક્રમશઃ સૂત્રો સાથે સમજાવો. 14

પ્રશ્ન - 8 પસ્પશાહિકની વ્યુત્પત્તિ આપી 'આગમઃ ચલ્વપિ' આ મહાભાષ્યના વિધાનને ઉદાહરણ સાથે સમજાવો. 14

વિભાગ 2

પ્રશ્ન - 9 નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ આઠ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : 08

1. 'પન્ચપાણિનીયમ્' અંતર્ગત પાણિનિરચિત ગ્રંથોના નામ લખો ?
2. નિમન્ત્રણ અને આમન્ત્રણનો તફાવત એકવાક્યમાં સમજાવો ?
3. 'સૂત્ર' ના છ પ્રકાર લખો.
4. લૃટ્ લકારનો ઉપયોગ કયા કાળ માટે થાય છે ?
5. તિઙ્ અન્તર્ગત કુલ કેટલાં પ્રત્યયો આવે છે ?
6. ઝઃ નામના વ્યાકરણના મુખ્યપ્રયોજનનો અર્થ લખો ?
7. કયું સૂત્ર સ્ય અને તાસ્ પ્રત્યયોનું વિધાન કરે છે ?
8. ભૂ ધાતુના આજ્ઞાર્થક લોટ્લકારના અન્યપુરુષનાં રૂપો લખો ?
9. ધાતુસંજ્ઞા કરનારું સૂત્ર લખો.
10. લટ્ માં ટકારની ઈત્સંજ્ઞા કયા સૂત્રથી થાય છે ?

... 00 ... —X ...